

SUBSIDIE

De Tilburgse schaakvereniging Rochade heeft het geschil met de gemeente Tilburg omtrent het recht op subsidie, verloren. De rechtbank van Breda heeft uitspraak gedaan en heeft bepaald dat het terecht is dat de gemeente geen subsidie meer verleent aan de vereniging.

Even een klein stukje voorgeschiedenis. De gemeente heeft de criteria aangescherpt en heeft onder meer bepaald dat bij verenigingen die in aanmerking willen komen voor subsidie, sprake moet zijn van 'zodanige fysieke bewegingsaspecten dat spieren, longen, hart- en bloedvaten intensief worden gebruikt'. Aan dat criterium voldoen enkele (denk-)sporten waaronder schaken niet en dus komt de vereniging Rochade volgens de gemeente niet meer in aanmerking voor subsidie. Op die manier wordt Rochade eventjes zo'n duizend gulden per jaar door de neus geboord. Het is natuurlijk een simpele en ordinaire bezuinigingsmaatregel van de gemeente, waar clubs als Rochade de dupe van worden. Jammer. De verenigingen zijn met goed werk bezig, brengen de jeugd de beginselen van schaken bij, en krijgen dan toch op deze vervelende wijze tegenwerking van de gemeente. Rochade liet het er niet bij zitten en ging tegen de gemeentelijke maatregel in beroep bij de rechtbank in Breda, maar de rechter heeft nu dus, helaas, het bezwaar verworpen. De rechter stelt dat de gemeente de nieuwe criteria goed heeft toegepast. Het is te hopen dat niet nog meer gemeenten met dit soort gekke ideeën komen. Gemeenten dienen namelijk het verenigingsleven te steunen en een denksport als schaken, die zo ontzettend veel goede eigenschappen in de mens stimuleert, heeft natuurlijk evenveel recht op subsidie als bijvoorbeeld voetbal.

Er zit voor Rochade gelukkig toch nog een positief elementje in het conflict met de gemeente en de gang naar de rechter. Want door alle publiciteit heeft de club er een paar sponsors bij gekregen. En dat is een leuk doekje voor het bloeden.

Zoals vorige week beloofd, plaats ik in deze rubriek de tien zetten die volgens de bekende schaakcuriositeit Tim Krabbé de mooiste zetten aller tijden zijn. Hier de nummer tien van de lijst van Krabbé.

Diagram 1

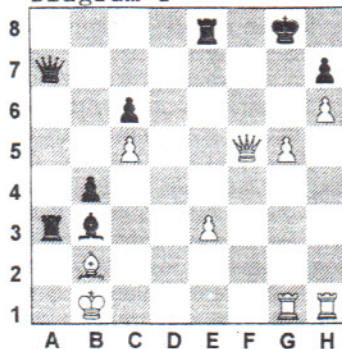

Diagram 2

Diagram 3

Zie DIAGRAM 1. Bischoff-Nogueiras, Havana 1998. Wit speelt nu 38.Dxh7+! Als je deze zet ziet, geloof je je ogen niet.

Zwart kan de dame gewoon slaan, zelfs met schaak, dus je vraagt je af waarom wit dit doet. Maar witspeler Bischoff heeft verder gekeken dan zijn neus lang is en weet dat zijn zet goed is. Het ging als volgt verder: 38....Dxh7+ 39.g6 La2+ 40.Kc1 en zwart gaf op, er had nog bijvoorbeeld kunnen volgen 40...Ta7 41.gxh7+ Kxh7.

Tweevoudig Limburgs kampioen Ger Janssen uit Roermond doet regelmatig mee aan sterk bezette weekendtoernooien. Zo'n toernooi was onlangs het Hofstad-toernooi in Den Haag, waar ook twee grootmeesters en een aantal Internationaal Meesters deelnamen. Hier een van de winstpartijen van Janssen. Wit: G.Janssen

Zwart: C.Alberts

1.c4 f5 2.d4 Pf6 3.g3 e6 4.Lg2 Le7 5.Ph3 0-0 6.0-0 d6 7.Pc3 De8 8.Pf4 e5 9.dxe5 dxe5 10.Pfd5 Ld8 11.b3 c6 12.Pxf6+ Lxf6 13.Dc2 Pa6 14.La3 Le7 15.Db2 Pb4 16.Pa4 e4 17.Tad1 Pa6 18.f3 f4 19.fxe4 fxg3 20.hxg3 Lxa3 21.Dxa3 Lg4 22.Txf8+ Dxf8 23.Dxf8+ Txf8 24.Pc3 Pc5 25.Td2 a5 26.Pd1 Le6 27.Pe3 g6 28.Td4 Kf7 29.Lf3 Kf6 30.Kf2 Ke5 31.Pc2 Tf7 32.Ke3 Td7 33.Txd7 Lxd7 34.Pe1 Le6 35.Lg2 a4 36.Pf3+ Kf6 37.e5+ Ke7 38.Pd2 axb3 39.axb3 Pd7 40.Kf4 h6 41.b4 g5+ 42.Ke4 b5 43.Kd4 bxc4 44.Lxc6 Pxe5

Zie DIAGRAM 2, de stelling na 44...Pd7xe5

(Dit is een belangrijk moment in de partij. Wit mag nu niet met de koning het zwarte paard slaan, want dan volgt 45...c3 46.La4 cxd2 47.Kd4 h5 48.Ke3 h4 49.gxh4 gxh4 50.Kxd2 Ld5! en de zwarte h-pion is niet meer te stoppen)

45.Lg2! c3 46.Kxc3 Kd6 47.Kd4 Pd7 48.e4 h5 49.Pf3 g4 50.e5+ Ke7 51.Ph4 en wit won het uitluggeren (1-0).

In DIAGRAM 3 zien we hoe vlug een partij al beslist kan zijn als je in de opening niet hebt opgelet. Hier kan zwart de partij al beslissen. Hoe? (oplossing staat achteraan).

Spreuk van de week: 'Schaak is het Leven' (Bobby Fischer)

Oplossing diagram 3: zwart wint door Lc5xf2+, want hij veroverd op deze wijze de dame.

KLOK (1)

Met de elektronische klok Digital Game Timer kun je vanalles. Op deze klok kun je allerlei mogelijkheden instellen. Een van die mogelijkheden is de zogenaamde Fischer-methode, genoemd naar oudwereldkampioen Bobby Fischer. Bij die methode krijgen de spelers er na een uitgevoerde zet weer automatisch tien seconden bij. Het voordeel daarvan is dat spelers die goed kunnen schaken maar minder snel zijn, minder gauw 'door de klok heen' gaan. Men verliest dus niet gauw op tijd.

Maar dit systeem heeft ook nadelen. Een speler van de vereniging Hoensbroek/Max Euwe die onlangs deelnam aan een toernooi in Bastia, zag een treffend voorbeeld daarvan in een partij tussen twee grootmeesters: de ene grootmeester, die we hier even voor het gemak A zullen noemen, had nog zeven minuten bedenktijd, de ander (B) had nog slechts elf seconden. A deed een zet en B antwoordde onmiddellijk. B dacht tien seconden 'verdiend' te hebben. Maar A had zijn klok nog niet ingedrukt, en dus kreeg B er géén tijd bij. B was daar pissig over en waarschuwde A dat A de klok moest indrukken. Maar natuurlijk moet B ook de hand in eigen boezem steken. Hij moet gewoon niet te snel reageren, maar afwachten tot A de klok indrukt. Dus is de moraal van dit verhaal: iemand die met de DGT speelt volgens de Fischer-methode, moet altijd wachten met het doen van een zet tot de tegenstander de klok heeft ingedrukt, anders krijgt hij er geen tijd bij. Binnenkort in deze rubriek nog een ervaring met de Fischer-methode.

Zaterdag worden de open Noord-Limburgse snelschaakkampioenen-

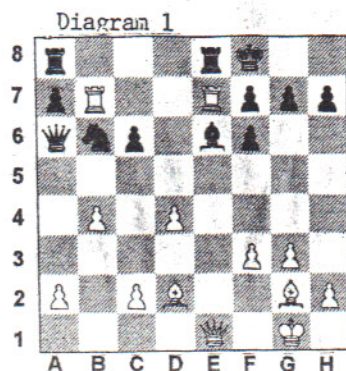
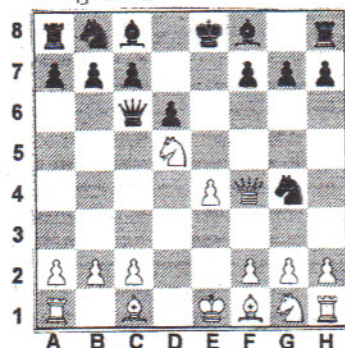

Diagram 2

schappen gehouden in wijkgebouw 't Ostenrikske in Horst. Inschrijven kan tot 10.15 uur. Ook huisschakers kunnen meedoen.

Zaterdag is voor iedereen van vijftig jaar en ouder (ook huisschakers) een toernooi in multifunctioneel centrum Gebrook in Hoensbroek. Aanmelden kan tot 10.15 uur.

In Stein is zondag een jeugdtoernooi.

In DIAGRAM 1 een moment uit een KNSB-competitiewedstrijd.

Wit: Stephan Thijssen, Venlo I
Zwart: V. Sewkaransingh, Promotie (Zoetermeer)

Het diagram toont de stelling na 22... Le6. De witte torens zijn er in geslaagd om op de zevende rij te komen, waar ze de tegenstander de nodige schrik aanjagen. Zwarts zet 22... Le6 is een fout, die wit op elegante wijze afstraft, namelijk door een dame-offer dat het begin is van een fraaie matcombinatie: 23.Dxe6! fxe6 24.Tf7+ Kg8 25.Txg7+ Kh8 26.Txh7+ Kg8 27.Tbg7+ Kf8 28.Lh6 en er volgt binnen de kortste keren mat (1-0).

In DIAGRAM 2 zien we dat het al snel fout kan gaan in een partij als je niet goed oplet. Wit wint door Lb5. Als zwart antwoordt met Dxb5 volgt Pxc7+ met damewinst.

Tijdens de Olympiade in Elista kwam in de partij Miles-Vaisser een zeer opmerkelijke stelling op het bord. Kijk en verbaas u!

Miles-Vaisser

1.d4 e6 2.Pf3 f5 3.d5 exd5 4.Dxd5 d6 5.Pg5 De7 6.Pxh7! c6 7.Db3 Txh7 8.Dxg8 Th4 9.Db3 Pa6 10.De3!? Te4?! 11.Dd2 Pb4! 12.Dd1?!!

Zie DIAGRAM 3, de stelling na 12.Dd1

Dit is een verbazingwekkende stelling. Wit heeft al zijn stukken teruggetrokken naar hun startpositie. Er volgde 12...Td4 13.Pd2 f4 14.a3 Pd5 15.c3 Pe3! 16.fxe3 Dh4+ 17.g3 fxg3 18.Lg2 gxh2+ 19.Kf1 Df6+ 20.Ke1 Dh4+ 21.Kf1 remise.

In Elsloo zijn de Limburgse jeugdkampioenschappen gehouden. De kampioenen bij de jongens zijn: Tot 20 jaar: Joost Heltzel 't Pionneke Roermond; tot 16 jaar Ashraf Ibrahim Hoensbroek; tot 14 jaar Thomas Serviens Ultimo Vero; tot 12 jaar Jozef Simenon DJC Stein; tot 10 jaar Egbert Clevers Velden; tot 8 jaar Laurens Janssen De Juiste Zet Noorbeek.

Meisjeskampioenen: tot 20 jaar: Janneke Giesen Hoensbroek; tot 16 jaar: Yonne Tangelder Hoensbroek; tot 12 jaar: Ireen Hendriks Leudal; tot 10 jaar: Fanny Vuik Blerick; tot 8 jaar: Veerle Hendriks Leudal.

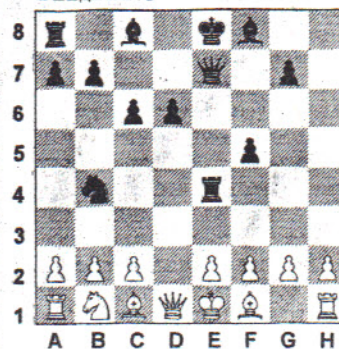
Binnenkort in deze rubriek enkele partijfragmenten uit de jeugdkampioenschappen.

Spreuk van de week:

'Bij een spannende partij stroomt zeven maal zoveel bloed door de hersenen'

(Frits van Schaik, oprichter Dodewaardse Schaakvereniging)

Diagram 3

DENK SPELEN

Menig schaker is ook puzzelliefhebber. Oud-Grubbenvorstenaar Bart van Cleef (41) is zo iemand. Veel Limburgse schakers kennen hem als actief lid in diverse (bestuurs-)functies bij schaakvereniging De Witte Dame (Grubbenvorst) en de Blerickse Schaakvereniging. Tegenwoordig woont en werkt hij in Delft en heeft hij naast het schaken en het verzamelen van sigarenbandjes, fietsen en computeren, de hobby "logisch puzzelen". Het oplossen van breinbrekers bezorgt hem veel plezier. Hij heeft al enkele malen gepoogd zich te plaatsen voor het Nederlands kampioenschap puzzelsport, steeds tevergeefs, maar het scheelde niet veel en hij blijft het proberen. Leuk is ook het oplossen van allerlei denkspelen op het schaakbord. Je kunt op het bord immers veel meer dan gewoon een partij schaken. Dat blijkt uit een aantal opgaves die ik u de komende tijd zal voorleggen. Vandaag draait het om het paard. Het paard verplaatst zich sprongsgewijs. Het springt steeds naar een veld van een andere kleur dan de uitgangspositie. Het kan gewoon over de eigen of vijandelijke stukken heen springen die het in de weg staan. Juist vanwege zijn eigenaardige loop is het paard het schaakstuk waar wiskundigen de meeste belangstelling voor hebben (gehad).

Hoe kunnen zo veel mogelijk paarden zo op het schaakbord worden geplaatst, dat ze elkaar niet bedreigen? Het antwoord luidt: je kunt op elk wit veld een paard neerzetten. Ze bedreigen elkaar niet, want ze 'kijken' alleen maar naar de donkere velden.

Een andere vraag. Hoeveel paarden zijn er minimaal nodig om alle 32 velden van dezelfde kleur te beheersen? Het antwoord is: zeven. In het BIJGAANDE DIAGRAM 1 ziet u de oplossing.

Een erg moeilijke opgave is de volgende, waar behalve het paard ook

Diagram 1

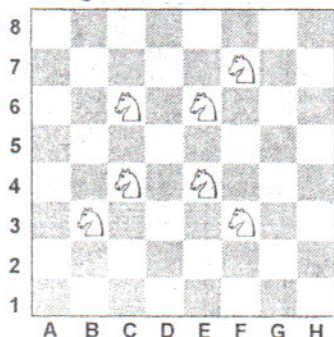
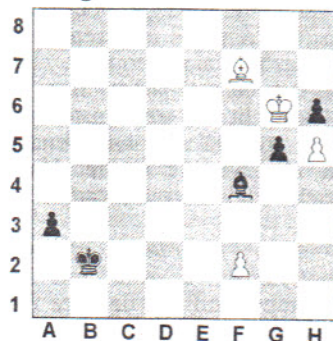

Diagram 2

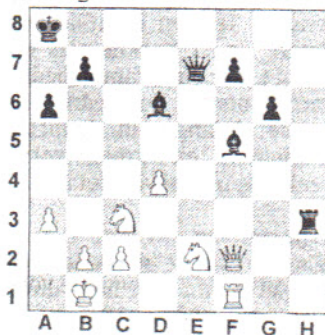

nog dames aan te pas komen. De opdracht luidt: zet vier dames en een paard zo neer dat elk veld op het hele bord wordt bezet of beheerst. De oplossing volgt volgende week. U kunt uw oplossing sturen naar: Frank Clevers, redactie Dagblad De Limburger, Postbus 65, 6000 AB Weert. Onder de goede inzenders wordt een leuke prijs verloot.

Vandaag wordt het Limburgs schoolschaakkampioenschap basis-onderwijs gehouden, aanvang 13.30 uur in BC Broekhin te Roermond.

Zaterdag schaken de scholen in het voortgezet onderwijs om de Limburgse titel, aanvang 10.30 uur in het gymnasium Rolduc te Kerkrade. Hier de nummer 9 op de lijst van Tim Krabbé's mooiste zetten aller tijden. Het betreft een fragment uit de partij Hindle-Möhring, Tel Aviv 1964.

Diagram 3

ZIE DIAGRAM 2.

Er volgt nu 69... Le3 70.Kxh6 g4+ 71.fxe3 g3 72.Kh7 g2 73.h6 g1D 74.Kh8 a2 75.Lxa2 Kxa2 76.h7 Dg6 77.e4 Df7 en wit gaf op.

Soms zijn de namen van de spelers belangrijker dan de partijen die ze hebben gespeeld. Een toernooi in 1883 in Nürnberg bracht twee spelers tegen elkaar met de welluidende namen Weiss en Schwartz. In hun partij zijn we niet echt geïnteresseerd. De constatering dat spelers met deze namen tegen elkaar geschaakt hebben, volstaat, en is al leuk genoeg. Hetzelfde geldt voor een recente confrontatie in Istanbul. Daar speelden een jeugdspeler uit Israël en een jeugdspeler uit Armenië tegen elkaar. Een ontmoeting om in herinnering te houden, echter ook in dit geval niet vanwege de partij die ze speelden, maar vanwege de namen van de spelers. Want hoe heette de Israëliër? Mikhail Botwinnik. En zijn tegenstander uit Armenië? Tigran Petrosjan. Twee naamgenoten van de 'groten van weleer', de oud-wereldkampioenen Botwinnik en Petrosjan. Dezelfde achternaam, dezelfde voornaam. Het is hen natuurlijk al vaak gevraagd: familie? Nee, geen familie. Overigens werd de partij gewonnen door Petrosjan.

Tot slot een fragment uit de KNSB-competitiewedstrijd tussen Venlo en Promotie uit Zoetermeer. Wit: B.Bannink, Promotie Zwart: Bernd Schneider, Venlo I ZIE DIAGRAM 3, de stelling na de 30e zet van wit. Zwart heeft een overwicht en zit op dit moment veel ruimer in de tijd. Wit heeft nog slechts een minuut voor tien zetten. En wat doe je als je tegenstander weinig bedenktijd meer heeft? Je gaat het hem moeilijk maken: 30...Lxa3 31.bxa3 Dxa3 32.Te1 Td3 33.Th1 Td2 34.Th8+ Ka7 35.d5+ b6 (0-1).

Spreek van de week:

Het ware genie baant zich als een stromende rivier een weg door alle hindernissen.

Maandag hebben in een deel van de oplage de bridgediagrammen bij de schaakrubriek gestaan. Hiervoor onze excuses. Vandaag vindt u de correcte schaakdiagrammen en schaakrubriek.

KLOK (2)

Vandaag het tweede deel over de elektronische klok Digital Game Timer. Deze klok heeft tal van mogelijkheden, zoals de Fischer-methode. Een schaduwzijde van deze methode zagen we onlangs tijdens een toernooi in Antwerpen. Twee meesters kwamen in een eindspel terecht. De een had nog alleen de koning, de ander bezat nog koning, paard en loper. Natuurlijk moest de speler met paard en loper tijdig zien uit te zoeken hoe hij zijn tegenstander mat zou kunnen zetten. Hij verkeerde in hevige tijdnood, maar doordat hij er na elke zet tien seconden bij kreeg, bouwde hij voldoende tijd op om na te denken over de vraag hoe hij moest zien te winnen. Dat lukte hem uiteindelijk. Was er niet volgens de Fischer-methode gespeeld en had hij dus niet de extra bedenktijd gekregen, dan was hij door zijn vlag gegaan. Misschien niet helemaal eerlijk, maar het voordeel van die extra tijd door de Fischer-methode is wel dat degene die het beste heeft gespeeld, nu net dat beetje extra bedenktijd heeft gekregen om zijn partij te kunnen winnen - en dat is toch eigenlijk weer wel eerlijk.

De nog vrij nieuwe digitale klok heeft het voordeel dat je mooi kunt zien hoe de spelers er exact qua tijd voor staan. Het publiek kan genieten van het tijdnoodpektakel. Men ziet precies hoeveel seconden de spelers nog hebben. Dat was bijvoorbeeld het geval in het openkampioenschap van Utrecht tijdens de partij tussen Ger Janssen uit Roermond en de sterke jeugdspeler Ruud Janssen. Op een gegeven moment had Ger nog 2 (!) seconden; zijn tegenstander nog 6 seconden. Het was een waar spektakel om te zien hoe beide spelers hun best de-

Diagram 1

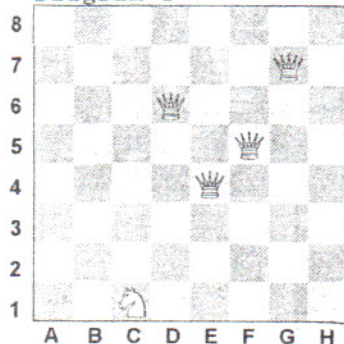
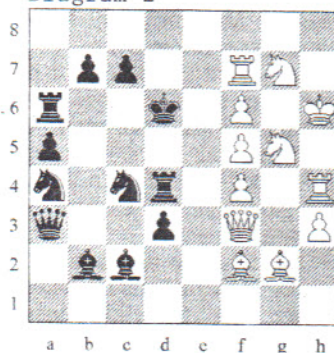

Diagram 2

den om maar zo snel mogelijk hun zet uit te voeren en op de klok te timmeren. Uiteindelijk stond bij beiden 0.00 op de klok. Bij de digitale klok blijft er een minnetje staan voor de tijd van de speler die het eerst door nul is gegaan. Dit minnetje stond bij Ruud Janssen. En gezien de "min" verliest, ging de winst dus naar Ger. Dat was een gelukje voor hem, want hij stond in een verloren stelling.

U hebt de oplossing tegoed van een opgave van vorige week. De opdracht luidde: zet vier dames en een paard zo neer dat elk veld op het hele bord wordt bezet of beheerst. De oplossing ziet u in DIAGRAM 1. Prijswinnaar is Joope de Jong uit Velden. Hij ontvangt een schaakboek.

Zaterdag is het Hein Meddeler toernooi in gemeenschapshuis Concordia in Brunssum. Aanmelden kan tot uiterlijk 10.15 uur.

Het Hoogovenstoernooi is nog volop aan de gang. Een graag geziene gast tijdens dit roemruchte toernooi was jarenlang de grote schrijver en cultuurfilosoof, wijlen Godfried Bomans. Hij trok vanwege zijn geestige commentaren vaak meer belangstelling dan de meesters zelf. Hij kon ook een behoorlijke partij schaken. Een van Nederlands bekendste

componisten van schaakproblemen, Jac. Haring, heeft in 1968 een wel zeer bijzondere tweezet opgedragen aan Godfried Bomans als eerbetoon voor diens prachtige werk. Het werd een probleem in de vorm van de initialen van Bomans, GB.

In DIAGRAM 2 ziet u dit probleem. De opgave is: wit geeft mat in 2 zetten. De oplossing staat aan het eind van deze rubriek. In zijn dankwoord aan Haring schreef Bomans dat hij er versteld van stond dat het Haring was gelukt om aan een opgelegd figuur in de vorm van de letters G en B een dergelijke matdreiging met meerdere varianten af te dwingen. „Ik begrijp niet, dat iemand dit voor elkaar krijgt en kan slechts nederig terzijde staan waar zulk een brein passeert“, schreef Bomans, die Haring beloofde het probleem zorgvuldig in zijn plakboek te bewaren temidden van andere zeldzame curiosa.

Een spelmoment uit de KNSB-competitiewedstrijd tussen Venlo en Veldhoven. Witspeler Jürgen Daniel van Venlo brengt zijn tegenstander, A. van de Heijden, de genadeklap toe.

Zie DIAGRAM 3, de stelling na 33....Ld6. Nu volgt 34.Tg7 c5 35.Pf4 (het paard wringt zich de zwarte stelling binnen) 35....d4 36.f6+ e6 37.Pd5 Db7 38.Pe7+ Kb8 39.Pxa5 Lh5 en zwart geeft op.

Spreuk van de week:
'Zonder hartstocht bestaat er geen genialiteit' (Mommsen).

Oplossing Godfried Bomans: 1. Df3xb7!, dreigt 2.Dxc7 mat; a) 1....Kc5 2.Pe4 mat b) 1....Dc5 2.Pe8 mat c) 1....c6 2.De7 mat d) 1....Ta7 (c6) 2. Dc6 mat.

Diagram 3

